

Member Care Nederland
Maria Austriastraat 704a
1087 KH Amsterdam
Nederland

E. info@membercare.nl
W. www.membercare.nl

Inburgeren in je thuisland

Over verlof en terugkeer van missionaire werkers

**Toerustingsdag Member Care Nederland
zaterdag 4 oktober 2008 in Amersfoort**

Programma

Tijd	Onderdeel	Plaats
9.15 - 10.00	Inloop, registratie en koffie/thee	Ontvangstruimte (begane grond)
10.00 - 11.00	Welkom en opening (Jaap Haasnoot)	Grote zaal (1 ^e verdieping)
	Samen zingen (Tina & Jelle de Vries)	
	Openingstoespraak Arie Baak (MCNL) over bijbels-pastorale noties bij het thema	
	Korte video met ervaringen van uitgezonden werkers over terugkeer	
	Instructies voor workshops	
11.00 - 11.15	Koffie/thee en transfer naar workshops	Ontvangstruimte (begane grond)
11.20 - 12.35	1^e workshopronde	Lokalen op 1 ^e verdieping
12.35 - 13.30	Lunch en ontmoeting	Ontvangstruimte (begane grond)
13.30 - 14.45	2^e workshopronde	Lokalen op 1 ^e verdieping
14.45 - 15.15	Video-impresie MK-focus bijeenkomsten Member care werkt! (Jaap Haasnoot) Afsluiting door Margreet Korstanje (bestuurslid MCNL)	Grote zaal (1 ^e verdieping)
15.15 - 16.00	Koffie/thee en ontmoeting	Ontvangstruimte (begane grond)

Let op: de **garderobe** is niet bewaakt. Laat daarom geen waardevolle spullen in de garderobe achter.

Workshops

1. Wat is thuis? Over het proces van terugkeer bij MK's Henk & Judith Huibers

Hoe is het voor een Missionary Kid (MK) om na een periode gewoond te hebben in een ander land, terug te komen naar Nederland? Hoe het terugkeerproces verloopt, is afhankelijk van veel factoren. Te denken valt aan de reden waarom de MK terug is gekomen, hoe de leefomstandigheden

waren in het andere land, of er wel gelegenheid is geweest om goed afscheid te nemen en nog veel meer. Sommige MK's willen nooit meer terug naar het andere land, anderen willen niet in Nederland zijn. Wat is de rol van de ouders bij het terugkeerproces? Wat kan de TFC voor deze MK's betekenen?

2. *Time out* in Nederland. Hoe ondersteunen we werkers op verlof? **Rita Daane**

Zendelingen die op verlof komen zijn vaak heel gedreven: ze willen tijd nemen voor het opzoeken van familie, vrienden en supporters, spreekbeurten houden, liefst op verschillende plaatsen, maar zeker in eigen gemeente. Er moeten gesprekken gevoerd worden met de zendingsorganisatie en er is een ontmoeting met de staf. Het TFC heeft een medische keuring georganiseerd en afspraken met de tandarts gemaakt. Ieder ziet wel in dat het allemaal te veel is. Het zijn echter noodzakelijk dingen – er hangt veel af van zo'n verloftijd. De hamvraag is: wie zegt er stop; wie heeft die autoriteit?

3. Een stukje van jezelf. De rol van familie tijdens de uitzending. **Hetty van den Brink**

Wat is de rol van de familie tijdens de uitzending? Welke ondersteuning heeft de familie te bieden aan de zending? Is de grote betrokkenheid van familieleden een stevige basis voor ondersteuning of juist een belemmering? Hoe komt het dat juist familieleden zoveel tegenstrijdige gevoelens ervaren rond een uitzending? En moet je dan als familielid juist wel of juist niet plaats nemen in een TFC? Over deze en andere vragen willen we samen nadenken tijdens deze workshop.

4. *Point of no return*. Over de begeleiding na een gedwongen terugkeer. **Ab Goldberg**

Soms komen werkers terug in Nederland vanwege onoverkomelijke problemen op het veld. De redenen kunnen heel divers zijn: trauma, ziekte, niet-functioneren, maar ook moeilijke onderwerpen als laakbaar gedrag of problematische seksualiteit kunnen een rol spelen. Hoe gaan we als ondersteuners om met deze gevoelige en vaak lastige situaties?

5. En wat gebeurde er toen? Het voeren van een goed gesprek. **Margrete Bac-Fahner**

Zendingswerkers komen op verlof of keren terug en hebben hun verhaal. Het is van belang dat ze ook bij het thuisfront hun verhaal kwijt kunnen. Maar doe je dat? Hoe stel je de goede vragen? Hoe zorg je ervoor dat het geen chaos wordt? Hoe voorkom je dat belangrijke punten worden

vergeten? In deze workshop gaan we nadenken over hoe je een debriefingsgesprek structureert, welke vragen je stelt en hoe je verschillende thema's aan bod laat komen. We zullen aan de hand van casussen ook veel gaan oefenen.

6. Inzicht in terugkeer. Wat ervaren werkers als ze terugkomen?

Aart Verburg

Elk jaar organiseert het HKI (Hendrik Kraemer Instituut) een teruggekeerdenweekend. Dat is bestemd voor mensen die tussen een half jaar en een jaar terug zijn in Nederland na een langere periode wonen en werken in het buitenland in het kader van zending of ontwikkelingssamenwerking. Vaak weten de deelnemers van te voren niet goed of ze er echt zin in hebben of er eigenlijk een beetje tegenop zien. Aan het eind van het weekend zeggen de meesten dat het heel goed was om dit weekend bij te wonen. Waarom? Omdat in het weekend blijkt dat zij niet de enigen zijn die soms nog zoeken naar hoe je met je buitenlandervaring om kunt gaan. Dan doet het heel goed om lotgenoten te ontmoeten die jou kunnen begrijpen. Wat valt er dan te begrijpen? In de workshop gaan we uit van de ervaringen die de deelnemers hebben met teruggekeerden. We benoemen de verschillende aspecten en brengen ze in een verband waardoor u beter leert begrijpen wat teruggekeerden eigenlijk meemaken.

Sprekers en workshopleiders

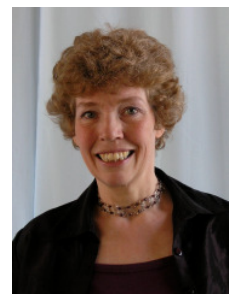
Arie Baak is getrouwd met Nieke. Hij is 20 jaar directeur geweest van OMF Nederland en was betrokken bij de oprichting van Member Care Nederland. Op dit moment maakt hij deel uit van het leiderschapsteam van Member Care Europa. Arie en Nieke zijn 'associate members' van Le Rucher Ministries in Frankrijk. Arie is actief betrokken bij pastoraat en counseling voor zendingswerkers en in de gemeente.

Mijn naam is **Hetty van den Brink**, ik ben getrouwd en heb zes kinderen, in de leeftijd van vier tot eenentwintig jaar. Tien maanden geleden zijn we na tien jaar zendingswerk in Brazilië teruggekeerd naar Nederland. In Brazilië heb ik samen met mijn man leiding gegeven aan een wijkcentrum in een sloppenwijk. Op dit moment ben ik naast moeder en huisvrouw ook docent Nederlands en coach/ begeleider voor aankomend zendingswerkers. Onze oudste zoon en zijn vrouw verblijven nog steeds op het zendingsveld. De rol van de familie heb ik dus zowel ervaren toen ik zelf zending was, als nu in de positie van moeder van zending.

Margrete Bac-Fahner werkt als psycholoog bij het ITMP (Instituut voor Transculturele en Missionaire Psychologie). Het ITMP is een praktijk voor psychologische hulp- en dienstverlening aan expats, zendelingen, ontwikkelingswerkers en de bedrijven of organisaties die hen uitzenden. Gespecialiseerde psychologen begeleiden met ervaring en expertise de trajecten van uitzending en terugkeer. Assessment, consultancy, training, (trauma)debriefing en behandeling zijn de speerpunten. Meer informatie: www.itmp.nl

Rita Daane werkt in het dagelijks leven als zorgcoördinator in een vrouwenopvanghuis van het Leger des Heils in Amsterdam. Heeft een opleiding als verpleegkundige en maatschappelijk werker (2005). Rita woont sinds juli in een woongroep van de Stichting Timon in Amsterdam als kernbewoner. Zij is al sinds het begin actief in Member Care Nederland en verzorgt het secretariaat. Heeft 11 jaar in Portugal gewoond en gewerkt met de C.L.C. Daar gingen de 3 kinderen naar Portugese scholen. Inmiddels zijn ze alle drie getrouwd en zijn er 3 kleinkinderen; het vierde kleinkind wordt in februari in Engeland verwacht, waar de jongste dochter met haar man werken met O.M. bij Life Hope.

Judith Huibers is getrouwd met Henk, moeder van Lilian (17), Joshua (16), Jeannette (12) en Michelle (10). Toen ik zes jaar was, verhuisde ik met mijn ouders en zusjes naar Papoea Nieuw Guinea met Wycliffe Bijbelvertalers. Daar heb ik 8 jaar gewoond en daar ben ik naar een internationale school gegaan. In Nederland heb ik de middelbare school goed afgerond en de PABO gedaan. In 1994 zijn we naar PNG vertrokken waar we 11 jaar gewoond en gewerkt hebben met Wycliffe Bijbelvertalers als ondersteuningswerkers. Inmiddels zijn we drie jaar terug in Nederland. Onze huidige bediening is om missionary kids gelegenheden te geven elkaar te ontmoeten, en er voor ze te zijn.

Een half jaar na terugkeer in Nederland

Henk Huibers: door getrouwd te zijn met een MK en zelf 11 jaar als zendeling te zijn uit geweest (en daarnaast ook nog eens zelf vier kinderen te hebben teruggebracht van het zendingsveld), weet ik nu een heel klein beetje wat het MK-gevoel is. Zelf ben ik mijn beroep (IC-verpleegkundige) het veld opgegaan. Nu bij terugkeer is alles dusdanig anders dat we hebben besloten om van beroep te veranderen en zijn een eigen bedrijf gestart in het printen van grootformaat full colour. Al met al bij terug keer dus een hele grote aanpassing, als gezin.

2½ jaar later

Ab Goldberg heeft met zijn gezin in Ivoorkust gewerkt (1983 tot 1998). Daar heeft hij les gegeven op een bijbelschool en was leider van een evangelisatieteam. Zijn vrouw Gerda was werkzaam als vertaler. Na hun terugkeer is Ab vijf jaar lang maatschappelijk werker geweest in Amsterdam. Sinds 2004 is Ab directeur van CAMA Zending.

Mijn naam is **Aart Verburg**. Na 5 jaar predikant te zijn geweest in Garrelsweer (Groningen) werd ik in 1986 uitgezonden als studentenpredikant naar Indonesië. In 1993 keerde ik naar Nederland terug en werd docent interculturele communicatie bij het Hendrik Kraemer Instituut. In 2001 nam ik het werk van de rector over en doe dat tot nu toe. Ik denk dat ik zo van dat werk geniet omdat ik daarin voortdurend kan pendelen tussen uitgezonden en teruggekeerd zijn. In de workshop leg ik meer uit over het verschil tussen leven tussen twee culturen en leven met twee culturen.

Samenvattingen workshops

Samenvattingen en handouts van de verschillende workshops staan binnenkort op www.membercare.nl

Workshop 1: Het proces van terugkeer voor MK's

Definitie van een MK

Te denken valt daarbij aan het land, leefomstandigheden, gezinssituatie, gesproken taal, culturele ervaringen, soort scholing, leeftijd, karakter....

Alle MK's zijn verschillend maar wat hebben ze dan gemeen?

Wanneer ben je een MK: Kind van een zendeling, opgegroeid in het buitenland

Je bent een missionary kid, niet een mission kid.

Terugkeerproces

1. Verschillende **redenen** van terugkeer, wel of niet voorbereid teruggekeerd. (denk aan burnout, uit het land gezet worden, natuurramp, burgeroorlog, persoonlijke problemen)

1. voorbereid terugkeren: proces van afscheid, vertrek en aankomst kan worden voorbereid en begeleid.
2. Onvorbereid terugkeren: proces is ongepland, veel te verwerken, soms geen afscheid kunnen nemen, trauma's, andere opvang in thuisland is nodig, veilig terugkeren in thuisland is het hoogste doel. De rest van het proces komt zoals het komen moet...kan ondergesneeuwd worden, snelle beslissingen, kinderen naar school, huis, spullen, rommelige tijd.

2. **Afscheid**: proces van loslaten.

1. voorbereid: het thuisland en familie bespreken, gewoontes etc. speciale voorwerpen (treasures) meenemen, foto's....
2. onvorbereid: geen treasures mee, geen afscheid kunnen nemen....

3. **Terugkeer**: een nieuwe cultuur ontdekken en eigen maken

1. Veranderde leefomgeving, bekend voor je ouders, nieuw voor jou als MK. Ander gedrag van leeftijdsgenoten, andere kleding, taal, je past er vaak niet 'in'.

2. Er zijn meerdere vormen van overlevingsstrategieën, er kunnen veel hindernissen zijn en ook gevolgen op langere termijn.

Rol van ouders hierin: verantwoordelijkheid als ouder op je nemen ook al ben je zelf ook druk met verwerken

Rol van TFC hierin: praktische tips zoals wat aan te trekken, hoe je wel/niet te gedragen....via leeftijdsgenoten

Workshop 2: *Time out* in Nederland. Hoe ondersteunen we werkers op verlof?

Voor deze workshop heb ik als theoretische basis het boekje “Samen uit, samen thuis” genomen, met de focus op hoofdstuk 5, dat gaat over de verlofperiode.

Als praktische basis voor de workshop neem ik mijn ervaring – ruim 20 jaar zendingswerk, waarvan 11 jaar in het buitenland, in Portugal. Maar ook de ervaring die ik opdeed tijdens de Portugal-periode, om als basis te fungeren voor zendingen uit allerlei landen. Zij, die in Portugal kwamen werken, of anderen die slechts enkele maanden tot een jaar in Portugal waren voor taalstudie, om daarna verder te gaan naar Angola, Mozambique of Guinea Bissau. Voor deze zendingen, die uitgezonden waren door heel uiteenlopende zendingsorganisaties en kwamen uit verschillende Europese landen, uit Amerika, Canada of Australië waren we, vanuit onze boekhandel van de CLC, een basis voor praktische Member Care. We hielpen hen met het vinden van woonruimte, visa aanvragen, huishoudelijke dingen kopen, in contact brengen met lokale kerken, counseling, etc. etc. Vele jaren hadden we engelstalige bijeenkomsten aan huis.

Al sinds 1996 werk ik mee met Member Care Nederland en verzorg vanuit mijn woning in Amsterdam het secretariaat. Dat heeft mij ook heel wat praktische voorbeelden gegeven van hoe Member Care wel en hoe het niet werkt. Hoe zendingen ondersteund worden en hoe zendingen verwond raken.

Tot slot wordt mijn Member Care ervaring de laatste jaren uitgebreid met een dochter in de zending – eerst 2 jaar op de Doulos en nu met haar man in Engeland.

Het boek “Samen uit, samen thuis” is geschreven na onderzoeken naar oorzaken van terugkerende zendingen naar het thuisland en of en hoe dit voorkomen had kunnen worden. Velen van jullie kennen wel verhalen van gefrustreerde zendingen die thuis weer proberen de draad op te

pakken. Vaak lukt dat in eerste instantie wel, in veel gevallen komt er een terugslag na enige jaren en is professionele hulp alsnog nodig. Belangrijk is te weten hoe we dit allemaal kunnen voorkomen.

Hierover gaat het boek en tijdens de workshop wil ik ingaan op de nodige samenwerking rondom de missionaire werker. Achterin het boek is een lijst opgenomen waarin afgetekend kan worden wat iedere “actor” doet en welke afspraken er gemaakt moeten worden.

Doel van de Workshop: Ieder ziet de noodzaak van efficiënte samenwerking rondom de zendeling en weet dat in de praktijk toe te passen.

Materiaal: “Samen uit, samen thuis! Samenwerken in de uitzending en begeleiding van missionaire werkers.” Samensteller: Jaap Ketelaar. Uitg.: EZA.

Workshop 3: Een stukje van jezelf. De rol van de familie tijdens de uitzending

Verwachtingen

Wat verwachten we van de rol van de familie tijdens de uitzending? Op welke manier zouden we als familie een rol kunnen spelen? Welke ondersteuning heeft een zendeling trouwens nodig? En wie zijn er allemaal verantwoordelijk voor het bieden van die steun? Het is belangrijk je te realiseren dat de familie wel een rol heeft, maar niet verantwoordelijk is voor alles.

Ambivalent

“Familie heb je, vrienden kies je,” is een vaak gehoorde uitspraak. Familie is vaak een hele stabiele factor in je leven. Ook al heb je vijf jaar in het buitenland gezeten, je familie blijft je familie. Bij een uitzending zie je dat familieleden vaak de grootste inzet en betrokkenheid tonen, maar zij zijn ook het meest bezorgd. Ze kennen de zendeling als geen ander, maar zijn soms ook het meest kritisch. Soms kan het moeilijk zijn de veranderde positie van een familielid te accepteren als deze op verlof komt. De familie verwacht dat de oude, vertrouwde rolpatronen weer ingenomen zullen worden, en realiseert zich onvoldoende dat de zendeling is veranderd door zijn uitzending. En wat als de familie eigenlijk helemaal niet zo enthousiast is over de organisatie of werkzaamheden van de zendeling?

Juist bij familieleden roept de uitzending vaak allerlei ambivalente gevoelens op. Door het herkennen en benoemen hiervan, krijgen we meer duidelijkheid over onze mogelijkheden en onmogelijkheden in het bieden van ondersteuning en daarmee over onze persoonlijke rol als familielid in de uitzending.

Liederen

A | Psalm 84 (Psalmen voor Nu)

Wat hou ik van uw huis,
HEER van de hemelse legers.
Ik kan zo sterk verlangen naar
de binnenpleinen van de HEER.
Diep in mijn lijf is zo'n heimwee,
zo'n blijvende schreeuw om de levende God.

Een vogel is er thuis,
HEER van de hemelse legers.
Een zwaluw voedt haar jongen op
bij u onder de pannen, God.
Wonen bij u is een zegen,
zo'n blijvende kans om te zingen voor u.

Gelukkig wie naar u
vol van verlangen op weg zijn,
zelfs in het dorre bomendal
zien zij een bron en regenval,
gaan ze van zegen tot zegen,
naar God die verschijnt in zijn heilige stad.

Ach hoor en kijk naar mij,
HEER van de hemelse legers.
Ja liever één dag dichtbij u
dan duizend dagen zonder u.
Liever bij u aan de drempel
dan binnen te zijn in een duistere tent.

De HEER beveiligt ons,
eer en geluk zal hij geven,
hij heeft zijn liefde nooit ontzegd
aan mensen, eerlijk onderweg.
HEER van de hemelse legers,
gelukkig zijn zij die vertrouwen op u.

Wat hou ik van uw huis.

B | Ik wil jou van harte dienen (Opwekking 378)

Ik wil jou van harte dienen
en als Christus voor je zijn.
Bid dat ik genade vind, dat
jij het ook voor mij kunt zijn.

Wij zijn onderweg als pelgrims
vinden bij elkaar houvast
Naast elkaar als broers en zusters
dragen wij elkanders last

Ik zal Christus' licht ontsteken
Als het duister jou omvangt.
ik zal jou van vrede spreken
Waar je hart naar heeft verlangd

Ik zal blij zijn als jij blij bent
Huilen om jouw droefenis
Al mijn leeftocht met je delen
Tot de reis ten einde is.

Dan zal het volmaakte komen
als wij zingend voor hem staan.
Als wij Christus' weg van liefde
en van lijden zijn gegaan

C | Bless the Lord (Taizé)

Bless the Lord, my soul
and bless God's holy name.
Bless the Lord, my soul
who leads me into life.

Prijs de Heer mijn ziel,
en prijs zijn heil'ge naam.
Prijs de Heer mijn ziel,
die mij het leven geeft.

D | Door de wereld gaat een woord (ELB 263)

1

Door de wereld gaat een woord
en het drijft de mensen voort:
'Breek uw tent op, ga op reis
naar het land dat Ik u wijs.'

Refrein:

Here God, wij zijn vervreemden
door te luist'ren naar uw stem.
Breng ons saam met uw ontheemden
naar het nieuw Jeruzalem.

4

Door de wereld klinkt een lied
tegen angsten en verdriet,
tegen onrecht, tegen dwang
richten pelgrims hun gezang. **Refrein.**

5

Velen die de moed begaf
blijven staan, of dwalen af.
Hunkr'end naar hun oude land.
Reisgenoten, grijp hun hand. **Refrein.**

6

Door de wereld gaat een woord
en het drijft de mensen voort:
'Breek uw tent op, ga op reis
naar het land dat Ik u wijs.' **Refrein.**

